
«POLÍTICA TERRITORIAL I REGIONS»

Josep M. Carreras Puigdemolas
Economista

Bon dia a tothom, en primer lloc vull agrair a la Societat Catalana d'Ordenació del Territori aquesta invitació, que és una mica compromesa, perquè amb aquest públic d'amics i coneguts, experts en el tema, amb qui fa tants anys que parlem d'aquestes qüestions, estar o no en aquesta taula, és una cortesia de la junta, ja que pels seus coneixements podrien ser-hi molts dels qui estan en aquesta sala, i més tenint en compte que per la meua feina actual jo avui estic com amateur del tema, la qual cosa sempre té inconvenients, com es veu en tots els opens, on sempre guanyen els professionals.

Potser se'm va convidar perquè, lliure de condicionants professionals, podria ser més agosarat, però aquesta és una virtut que amb l'edat es va perdent, i a més, havent escoltat el ponent anterior, Oriol Nello, un se n'adona que del tema ja s'ha dit quasi bé tot, i que només la incultura permet pensar que un té idees noves, o sigui que si penso que alguna cosa nova puc aportar, és segurament perquè he llegit poc les coses que ja s'havien dit temps enrera, per tot plegat els demano la seva comprensió.

1. L'organització de l'espai

El tema que he de tractar està molt acotat i això comporta un problema, si jo ara em limito a explicar quines regions crec que ens anirien bé per a una bona política territorial, d'aportacions sectorials d'aquestes en podríem fer una per cada una de les actuacions que fa l'Administració i, com que l'Administració fa moltes coses, tindriem multitud de regions dibuixades i, després, se'ns plantejaria el problema de trobar, el màxim comú denominador de totes aquestes regions.

Aquesta és una mica la situació actual. Sobre el territori ja hi actuen una multitud de regions delimitades explícitament o no, que s'utilitzen per a moltes diverses activitats: acadèmiques, humanes, econòmiques, administratives, etc. Des de l'empresa més petita fins a les multinacionals, des

del Servei de Correus, fins a les diferents religions, tots tenen els seus mapes establerts en els quals hi ha diferents nivells i algun d'aquests nivells es pot considerar semblant al que avui ens ocupa, i aquell exercici que de vegades s'ha intentat, jo crec que poques, de superposar coses ja existents, donaria lloc a encara més dubtes dels que tots tenim, malgrat tot això no treu que sigui útil.

L'avantatge que té aquest exercici, des del punt de vista de la política territorial, és que la política territorial té una vocació de coordinació, té una vocació precisament d'intentar lligar tots aquests diversos aspectes per aconseguir, almenys en un determinat territori, que estiguin concertats.

2. Reflexió sobre la regió

Una frase de Paul Claval, en una ponència presentada el passat any a Santiago, en unes jornades sobre comarques, crec que resumeix molt bé com podem aproximar-nos a analitzar la regió:

«La region n'est pas une réalité que l'on puisse dissocier de ce qui se passe à d'autres échelles: elle est somme de localités, partie de l'ensemble national, élément de la scène internationale. Si on veut bien la comprendre, il faut cesser de l'analyser comme un tout, ou de se demander seulement comment elle est vécue. Il convient de voir quelle place elle tient dans les processus de décision qui modèlent le réel —ceux des ménages et des entreprises d'une part, ceux des pouvoirs publics de l'autre»

L'important de la regió i de qualsevol divisió territorial, no és tant el pensar-la, en el seu intern que es diu ara, sinó que la regió bàsicament és una realitat que no es pot deslligar del que passa a altres escales, és a dir, que les regions estan molt en funció del que ja hi ha a les altres escales, perquè és un fet de relació.

Tots estariem d'acord que si no hi haguessin comarques, les regions que definiríem serien diferents; o que si el mapa municipal fos d'una altra forma les regions serien unes altres; o si l'autonomia fos una altra i fóssim, per exemple, una federació de països, pensaríem en unes altres regions; i fins i tot si comencem a pensar en Europa les regions poden ser unes altres. Això senzillament perquè les masses crítiques regionals o les seves competències també serien diferents a les que ens trobem.

El fet de mirar-ho de fora en dins, ens dona una visió potser molt tançada; en mirar-ho des del sistema de relacions de les diferents unitats, crec

que ens podria donar un altre tipus de visió. Aquest seria un primer aspecte a remarcar.

Després, i saltant-me les clàssiques definicions, de la regió natural, de la regió històrica, o de la regió econòmica, no per poc importants sinó per ja conegudes, hi ha un altre aspecte, esmentat per Claval, que és la regió tal com la veu la gent que l'habita, és a dir, la regió com a espai viscut i percebut.

Crec que això és important, perquè després quan veiem els objectius de la regionalització, jo crec que un d'ells ha de ser que la gent que l'habita se senti pertanyent a alguna cosa, és a dir, de cara a això que sempre es diu d'estructurar el territori, de disminuir els desequilibris, que són objectius clàssics de la política territorial, s'ha d'afegir l'objectiu de fer que aquestes regionalitzacions han de ser viscudes i sentides per la població.

Aleshores en aquest aspecte de quines regions veu la gent, de quina pertinença té la gent en aquesta escala, notem que moltes vegades s'ha convertit en una escala burocràtica, motiu pel qual això no ha calat gaire, crec que és un aspecte important si volem que la regionalització tingui algun futur.

El tercer aspecte esmentat per Claval, que potser tampoc no es té massa en compte, passant molt de pressa perquè aquest matí som tres a parlar, és l'aspecte dels actors i l'estratègia d'aquests actors del sector privat, dins de les regions.

És a dir, quan pensem en la política de desenvolupament i busquem unes àrees que són aquestes regions, per a desenvolupar la política econòmica, ens trobem que totes les regions intenten atreure activitats econòmiques o atreure indústries, caldrà preguntar-nos què pensen les indústries sobre aquest tema?

Moltes d'aquestes indústries, que volem atreure, es fixen en les millors accessibilitats, en els millors mercats de treball, en els millors accessos als seus mercats (ja sigui de productes primers o de productes acabats) i aquí és on hem de trobar altres pistes a l'hora de dissenyar les regions; això també és aplicable pel que fa a la gent, a les unitats familiars, a les seves necessitats de consum, culturals o de lleure, és a dir, què busca la gent a part del mercat de treball, què és el que fa que la gent prefereixi o vulgui pertànyer a un tipus d'unitat diferent de les que ara existeixen o si cal que n'hi hagin unes altres.

Finalment, una altra reflexió a fer és que les necessitats administratives de desconcentració han disminuït en importància, quan eren una de les causes originàries del tema. És a dir, des del punt de vista burocràtic, la informàtica, la millora de les comunicacions i del transport, fan que, des del punt de vista, insisteixo, burocràtic, les necessitats de tenir delegats, pel territori per prendre decisions ràpides, en un nivell de política elevat, han disminuït considerablement.

Actualment, en casos d'urgència, pot arribar ràpidament a qualsevol lloc del país, un personatge important i decidir personalment. En un país de la grandària de Catalunya, amb un nivell de comunicacions com l'existent actualment, que a més previsiblement millorarà, la necessitat de descentralització administrativa s'anirà reduint. I des d'aquest punt de vista, que havia justificat experiències anteriors, la gestió centralitzada és tècnica-ment perfectament possible.

Això no vol dir que, per altres raons que ja hem esmentat o per millorar el control i la participació dels ciutadans, per millorar l'eficàcia de la gestió per mitjà de la responsabilització i la competència dels gestors territorials, etc. no sigui convenient la desconcentració o descentralització de funcions. Però aleshores, s'han de dissenyar les regions en funció d'aquests objectius i no continuar amb inèrcies del passat.

Hem parlat d'objectius socials (pertinença), polítics (participació), econòmics (desenvolupament), com els podem conciliar entre si? Un dels perills d'establir una multiplicitat de nivells, és que es generi un sistema de competència entre innombrables instàncies, que faci molt difícil una política territorial sensata.

Els sistemes de tres o quatre nivells, semblen lligar amb l'anàlisi de l'estructura jerarquitzada de la xarxa urbana, però això s'ha de contrastar amb la realitat, els agents socials i econòmics potser no segueixen aquestes organitzacions jeràrquiques, com fàcilment tendeix a creure i a fer l'Administració.

El que calen són àrees per a necessitats específiques, amb les responsabilitats clarament definides per a cada actor. No cal fer més àrees que les possibles responsabilitats. Ja fa anys, el 1971, en un treball, que cinc anys després es va publicar resumit en el número 2 dels Documents d'Anàlisi Urbana de la UAB, titulat «Métodos de delimitación de regiones» vaig examinar multitud de mètodes que partint de les dades existents permetien establir delimitacions territorials existents. Però el que tractem aquí és

de delimitar zones per actuacions futures. Tot i tenir present el que ja existeix, això pot no ésser determinant per organitzar la gestió futura.

3. Política territorial

La política territorial, en sentit ampli, seria el conjunt d'actuacions que fa l'Administració Pública per tal de localitzar les activitats humanes en el territori d'una manera «òptima».

Actuacions de política territorial en trobem en tots els nivells, des del nivell europeu (p.e. FEDER) fins al nivell local (p.e. urbanisme); tots els nivells de l'Administració Pública tenen competències de política territorial. De totes maneres, sembla que hi ha un cert consens teòric i pràctic en què és en el nivell autonòmic on resideix el nucli més important de mesures de la política territorial més física, mentre que seria a nivell dels estats el nivell de mesures de política territorial més econòmica.

Seguint Jordi Prat (1986), els instruments de política territorial els podríem classificar en tres categories: les mesures de foment, la planificació i l'organització administrativa. Pràcticament qualsevol d'aquests instruments té relació amb un tipus determinat de divisió territorial.

En el cas dels incentius, precisament el que busquem són, des del punt de vista de política territorial, unes zones determinades amb uns problemes específics, als quals aquests incentius estan dirigits, per tal de solucionar-los. Són per exemple les zones de: l'agricultura de muntanya, congestionades, d'indústries en regressió, etc. Aquestes zones són, doncs, unes divisions per al gestor de les ajudes, que les delimita per poder dir que: els senyors que estan aquí dins tenen dret a rebre ajudes d'aquest tipus, tenen dret a gaudir d'aquests avantatges fiscals, etc.

Això evidentment és un tipus de divisió que no té gaire relació amb el que aquí estem parlant, aquestes àrees actuen moltes vegades, sense necessitat de crear cap organisme de gestió, sinó simplement s'actua des del departament responsable d'aquestes ajudes.

El tema d'avui per a mi es pot centrar en dos aspectes en el camp de la política territorial: el de la planificació i el de fer zonificacions o crear unitats per assolir, entre d'altres, els objectius de política territorial.

En aquest darrer àmbit, a nivell espanyol s'ha produït un fet que al meu parer, es pot considerar com a la mesura de política territorial més im-

portant dels darrers anys: la creació de l'estat de les autonomies. El fet de crear unes determinades unitats territorials, que en la terminologia de les ciències regionals s'anomenen «regions», crec que ha ajudat de forma decisiva a aconseguir la major part dels objectius clàssics de la política territorial: el reequilibri territorial, l'estructuració de l'espai, etc.

Aquest és un cas, excepcional, i que no es va fer bàsicament per aquestes raons, però ens fa veure que dins dels possibles camps d'actuació, del que se'n podria dir política territorial, cal considerar com a instrument molt important la creació de noves unitats administratives dotades de poder, de pressupost, d'autonomia, etc.

4. Planificació

Diguem d'entrada que això de planificació és un concepte d'aquells que va evolucionant i que també com tants altres conceptes ha passat del «hard» al «ligh» amb certa rapidesa, i que suposo que tornarà a endurir-se una mica en el futur, perquè ara ja estem en uns nivells tan flonjos que ja quasi no queda res; bromes a part, malgrat aquesta evolució en les tècniques, hi ha dues o tres coses característiques de la planificació i per tant de la planificació territorial, que s'han mantingut.

La planificació com a mètode de gestió, en aquest cas del sector públic, té tres objectius permanents: la selecció de prioritats, la coordinació dels diferents agents, i la participació dels afectats.

S'han de seleccionar unes prioritats, és a dir com no pots fer-ho tot has de fer una selecció de les coses que vols fer; s'han de coordinar, els diferents sectors que ajudaran a aconseguir els objectius seleccionats. Perquè el que gestiona el pla no té tots els ressorts per exemple de la inversió, no tan sols privada, sinó fins i tot d'inversió pública. Aquest és el cas, per exemple, pel que fa a la inversió de la Generalitat i la inversió de les Administracions locals, però també dins de la Generalitat entre els diversos Departaments.

En la coordinació, la planificació juga un doble paper, per una banda el que va lligat al nivell superior de decisió i en el mateix sentit, vertical, coordina les demandes del nivell inferior. Per l'altra, ha de contemplar la coordinació horitzontal, és a dir les demandes i els recursos dels organismes situats en un mateix nivell. La línia de connexió de l'activitat dels diferents nivells del sector públic passa, doncs, per una planificació.

Finalment, el tercer element que jo diria que és fonamental, és la participació dels afectats per la planificació. A més d'ésser un imperatiu democràtic, tots els experts en la qüestió diuen que si els qui reben la planificació no n'estan convençuts d'aquesta planificació, no s'aconsegueixen els objectius fixats; és a dir, ha de ser un mecanisme que comporti la participació de la gent, dels ciutadans i dels organismes afectats per aquesta planificació.

Aquesta participació inclou, els organismes del sector públic que han de gestionar les actuacions i també els usuaris, i cal fer-la des de l'inici de l'elaboració del pla i no únicament en la seva tramitació administrativa final.

Si aquestes tres coses són les que defineixen la planificació, sigui centralitzada o descentralitzada, sigui flexible o rígida, sigui indicativa o sigui estratègica és igual, en tots els casos això és necessari. Però, tornant al tema que ens ocupa, cal alguna zonificació per fer aquesta planificació? i, si és així, quina?

La necessitat de la zonificació és prou clara, quasi per definició. Normalment en el cas de la planificació territorial trobem desequilibris, que per definir-los els has de delimitar en l'espai. És a dir, des del moment que et poses a fer un pla, divideixes el territori en zones i, a més a més, a la que fixes objectius en aquestes zones estas pensant en que hi hagi algú que gestioni aquests objectius i per tant necessites, d'alguna manera, consolidar o muntar algun aparell en aquestes zones en què has dividit el territori per portar endavant el Pla.

Però pel que fa la zonificació concreta es poden adoptar dos camins: un, fer servir les unitats administratives que ja estan definides, aprofitar les que ja hi ha i aleshores adaptar els plans. L'altra possibilitat, que ja hem esmentat, és crear unes unitats territorials noves per als nostres objectius de planificació. Hi ha exemples dels dos sistemes.

Si es fan servir les zones en què ja hi ha una estructura administrativa que funciona, aleshores és un problema de dir a aquests organismes: mirin vostès, aquest és el seu territori, aquests són els objectius que el pla els hi assigna, vostès el poden desenvolupar més o menys però aquí tenen i endavant. En l'altre cas entrem plenament en el problema que aquest matí ens ocupa: si no hi ha aquestes zones determinades, què es pot fer?.

El tipus d'actuació de política territorial, —i aquí avanço una mica la segona part del que vull parlar que és la qüestió concreta de Catalunya—,

fa que els seus objectius territorials requereixin unes zones o unes àrees anomenades subregionals, que per entendre'ns, són més grans que les comarques que s'han fet fins ara.

I això per què? Bé, perquè el conjunt d'activitats que porta a terme l'Administració Pública, s'ha ampliat moltíssim. (potser és un dels fets que ha canviat de forma més important des de l'època de la qual ens parlava l'Oriol Nel·lo). En l'any 1931 el sector públic català exercia una activitat molt més migrada que en l'actualitat, un sector públic molt més petit que el d'ara que ha anat creixent i ha agafat un tipus de competències, la gestió de les quals sembla que requereix, a part de l'esglaió territorial comarcal o municipal, l'esglaió aquest subregional que requereix superfícies més grans i volums de població més grans.

Sense entrar en xifres concretes, puc dir que aquesta doble necessitat l'hem trobat en els diversos plans sectorial que s'han fet a la Generalitat i en els qual vaig participar personalment, Sanitari, Carreteres, Costes, etc. Normalment et trobes amb aquests dos nivells, un que coincidiria amb el comarcal-municipal i d'alguna manera suposo que amb la planificació urbanística —però d'això ja en parlarà el proper orador— i l'altre que en algun cas es podria considerar que és el provincial, això no em fa massa por dir-ho, però que en altres casos tampoc no sembla que el de les Diputacions fos addient, no tant pel seu origen o pel seu nom, com per l'àmbit en què actua i pel caràcter d'Administració local. Això ens porta a comentar el cas concret de Catalunya.

5. El cas de Catalunya

Bé passem ara a comentar el cas del nostre país. En el cas de Catalunya, hi ha un primer tema que jo crec que s'ha de tenir molt present, i és que parlar de les regions deslligant-les dels altres nivells, ja he dit que no tenia massa sentit; és a dir, tot i que l'Exposició de Motius de la Llei 5/1987 diu que, un cop convertida Catalunya en una Autonomia uniprovincial, s'obrirà la possibilitat «de crear sense condicionants la regió o demarcació supracomarcal...», jo crec que a hores d'ara ja hem arribat tard, a no ser que ens tornem a replantejar el conjunt; si no és així el marge que ens queda amb tot el que hi ha fet, és un marge molt reduït.

Jo diria que els redactors de l'Estatut no es van decidir o no van arribar a un consens, en el tema del nombre dels nivells, dos o tres, ni tampoc en els que havien d'ésser d'Administració local o autonòmica, per això van

dir (article 5), que l'organització territorial s'estructurarà en municipis i comarques, per afegir, després d'un punt i coma, aquell famós «també podrà crear (la Generalitat) demarcacions supracomarçals».

La Llei, 5/1987, del Règim Provisional de les Competències de les Diputacions Provincials, en la seva exposició de motius és més explícita: «... cal ésser conscients que l'única solució idònia i realment efectiva des del punt de vista de la simplificació administrativa ha de passar necessàriament per l'existència a Catalunya d'un sol nivell local supramunicipal ...»

Més endavant afegeix «Com a conseqüència de la iniciativa per a constituir Catalunya en província única, cal articular simultàniament la que ha de ser la divisió territorial pròpia a l'estructuració dels serveis perifèrics de l'Administració de la Generalitat».

És a dir, el que proposa és suprimir un nivell d'administració local supramunicipal (com són les Diputacions) o millor dit reduir el nombre d'entitats d'aquest nivell de quatre a una, i crear un nivell subregional autonòmic (que és de govern autonòmic), amb un nombre d'entitats indeterminat, però no inferior a cinc; és a dir, convertim, el segon esglaó d'Administració local en Administració autonòmica, previsiblement sense grans canvis en el volum i nombre de les àrees. De les competències presents i futures en un o l'altre nivell, la Llei no es pronuncia.

Hi ha una altra llei del Parlament de Catalunya, més antiga que sembla oblidada, però que encara és vigent, que és la Llei 23/1983 de Política Territorial; aquesta Llei, parla precisament del tema dels desequilibris territorials i del que es pot fer per lluitar contra aquests desequilibris, i estableix que s'ha de fer un pla territorial general i uns plans territorials parcials. I aquests plans territorials parcials són els que han de tenir cura que es desenvolupin els objectius que s'han determinat en el Pla Territorial General en unes àrees del territori determinades que, com a mínim, han de ser del volum d'una comarca però que poden ser també l'agrupació de diverses comarques.

Aquesta Llei es va fer en una època en què encara no s'havia acordat la divisió comarcal actualment vigent i per tant no se sabia en aquell moment com acabaria el tema de la divisió comarcal. L'acord de formulació d'aquests Plans Territorials Parcial s l'ha de pendre o bé el Consell Executiu o bé les Entitats Locals afectades en el seu territori.

És a dir, el que havia de fer el Pla territorial general era marcar les àrees i els seus objectius; però després els plans territorials parcials podien ser

iniciats pel de dalt o pel de baix; i l'elaboració també la podien fer o la Generalitat o els organismes locals que hi haguessin en aquella àrea, sempre i quan hi participessin tots dos en aquesta elaboració; i la Llei diu: «si no hi ha cap entitat local amb competències sobre tota la zona afectada, es promourà, si s'escau, la constitució d'una mancomunitat o agrupació de municipis i comarques».

Bé, crec que això ha d'ésser així, perquè l'única solució és que aquestes àrees intermèdies siguin un lloc de trobada entre l'Administració autonòmica i l'Administració local. És a dir, ni poden ser unes àrees d'Administració local ni poden ser unes àrees d'Administració Autonòmica pura i simplement, perquè les competències i les funcions que s'han de fer en aquestes àrees, almenys de moment, estan repartides entre els dos nivells.

Algunes són autonòmiques i altres són d'Administració local, concretament les que fan les Diputacions, però també algunes les tenen assignades els Ajuntaments; els Ajuntaments, per exemple, tenen competències sobre alguns aspectes de serveis públics que no es poden desenvolupar de bona i convenient forma en la seva àrea territorial i que, a partir d'uns certs volums, requereixen fins i tot quelcom més que la divisió comarcal actual.

Aleshores, el problema que es planteja en el tema de les regions i les seves competències és que la Llei, que actualment hi ha sobre aquesta qüestió, parteix únicament de la descentralització de la Generalitat, mentre que el tema important no és tant la descentralització de la Generalitat com la coordinació i participació primer entre els diferents organismes i després també dels ciutadans.

Hi ha un segon punt que també està present en aquesta qüestió i és que no s'estableix un organisme polític en aquest nivell, cosa sensata tenint en compte que s'ha posat una forta càrrega política en el nivell comarcal. Però arribats a aquest punt, he de dir que no veig clar per què l'accent polític s'ha posat en les comarques (sobretot tenint en compte que es va optar per la solució de moltes i petites) i no en el nivell regional, partint del supòsit que no té lògica dotar d'òrgans polítics a més d'un nivell intermedi.

Queda pendent, un cop més, el tema referent a les funcions d'aquests nivells. És a dir això és un tema de pensar i de dissenyar —que no està fet— quines són les funcions del nivell municipal, del comarcal i del nivell regional. Apuntem que aquestes regions, per la seva grandària, a part

de descentralitzar l'actuació autonòmica, serien adients per a la planificació, concretament la territorial, i per a la gestió dels nivells superiors de diversos serveis públics (aigua, residus, medi ambient, ensenyament, transports, cultura, etc.) en què tenen competència diverses administracions.

Insisteixo en el que ja he dit anteriorment, que la descentralització del poder per motius burocràtics i de gestió no és l'important, pràcticament no és necessària, aleshores sí l'important i el necessari per fer la divisió regional és alguna altra de les coses que hem citat, sembla que manca un mecanisme polític i de coordinació entre els organismes inclosos en la regió, que facilités la consecució dels objectius esmentats.

Tot això, sense entrar en un altre punt, que no sé si avui el tocarà ningú, que és el fet que —des del punt de vista del sistema electoral— les comarques no tenen cap possibilitat pel seu volum de població i per la seva grandària de jugar el paper de circumscripció, mentre que les regions segons quins fossin els seus volums de població i la seva grandària, podrien jugar-hi un paper.

Ens podem trobar, en el futur amb el cas que s'elegirien els diputats del Parlament de Catalunya en unes àrees en què no hi hauria cap tipus d'organisme polític administratiu; aleshores un senyor podria ser el diputat de l'Alt Pirineu per dir una hipotètica regió que agradarà molt a alguns dels aquí assistents, però en canvi l'Alt Pirineu no tindria cap organisme a nivell local, cap interlocutor polític per parlar amb els diputats elegits a la regió. Posats en el camp de les hipòtesis, ja sé que hi ha solucions per a tot i crec que no tardarem a veure Mancomunitats de Comarques, per les raons abans exposades.

Crec, i ja sé que parlar ara d'aquest tema és una mica balder, que tot el problema es deriva de l'elecció que es va fer en elegir o triar, entre les comarques petites i les comarques grans. Les comarques es van fer pensant en arreglar els problemes municipals, ja que hi havia una voluntat política, i fins i tot un consens, de no tocar el mapa municipal, encara que tots els tècnics han coincidit en que l'administració local no té gaires possibilitats de funcionar amb els 940 municipis existents.

Es pot pensar que, tot i no tocar el mapa municipal, aquests problemes municipals s'haurien pogut resoldre mitjançant mancomunitats municipals convenientment incentivades. Els altres problemes existents com ara els desequilibris territorials, la necessitat d'estructurar el territori, de po-

der coordinar l'Administració Local amb l'Administració Autònoma, i si es vol, de poder suprimir les províncies, etc... que són motius suficients per a crear un altre nivell regional, per a mi són objectius més potents i més importants per a aquestes unitats regionals, per aquestes vegueries, i em sembla que hauria valgut la pena posar l'accent en ells. Evidentment això comporta, no vull pecar d'ingenu, un repartiment del poder polític diferent del que comporta l'altra solució i potser per aquí trobarem el motiu decisiu a l'hora de fer l'elecció.

Pensem també, amb altres objectius que ha de tenir present qualsevol reforma administrativa: l'economia i la simplificació administrativa, que de vegades es consideren contraposats als de participació democràtica o d'autonomia dels diferents nivells. S'ha d'intentar realitzar la nova estructura reordenant els recursos burocràtics existents, utilitzant les noves tècniques, però evitant al màxim els augments de plantilles administratives i dels costos de gestió. Si no es fa així, es donen arguments per defensar les solucions que proposen organitzacions més centralitzades i menys participatives.

El procés de regionalització, suposa alhora, concentrar i desconcentrar competències, pensar en termes d'especificitat espacial i de generalitat del conjunt, adequar l'organització administrativa per assolir els objectius, diversos i a voltes contradictoris dels diferents nivells, fer participar els ciutadans, possibilitar la coordinació entre organismes i la gestió dels recursos limitats en les àrees més adients.

Diguem a més, que la política territorial és un aspecte fonamental, però no l'únic a tenir en compte a l'hora de fer l'elecció, el que si cal i crec que aquí l'SCOT té un paper rellevant, és que els objectius de la política territorial siguin també tinguts en compte.

Per acabar, voldria dir que el procés que tenim en marxa en el nostre país no té un final únic; fins i tot amb els mapes municipal i comarcal, existents, es pot arribar a concloure el procés de formes molt diferents; per exemple si es volen potenciar les comarques grans poden adoptar-se fàcilment fórmules —per exemple— de mancomunitat de comarques. És a dir, si es fan aquestes regions amb delegats de la Generalitat, amb competències de la Generalitat, etc. res impedeix que les comarques que estan dins d'aquestes regions facin una mancomunitat de comarques i per tant s'estableixi un interlocutor vàlid per assolir els objectius esmentats.

Exemples de propostes d'aquest tipus en tenim, encara que sense massa èxit però, també s'ha de dir, sense gaire ajuda. Alguns han sortit de la

lluita de la base, d'altres de la lluita de la superfície i d'altres de la lluita de l'àtic; però vull dir que, salvant totes les distàncies, és evident que entitats com l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la mancomunitat de la Costa Brava, les comarques de l'Alt Pirineu, les terres de l'Ebre, el Gran Penedès, etc... són fets que la política territorial veu, que la gent nota, que tenen relació amb els seus problemes i que obliguen d'alguna manera a caminar en aquesta direcció.

Que la divisió de Catalunya en regions, que el mapa de les regions de la Generalitat s'adapti a aquests fets o no, dependrà molt del que pesin aquests factors de política territorial enfront d'altres, especialment de la política sense adjectius, que han pesat fortament a l'hora de fer la divisió comarcal.

Em sembla que ja he cobert el meu temps i m'he d'aturar. De fet ningú ens ha dit que parléssim només mitja hora, tot s'ha de dir, però he pensat que tot i parlar només mitja hora cada ú, déu n'hi do la pallissa que rebreu, en total. O sigui que no us la voldria pas augmentar i per tant acabo aquí.